

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lääninoikeuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lääninoikeuslakia siten, että eräillä lääninoikeuksilla olisi yhteisiä tuomiopiirejä.

Lääninoikeuden tuomiopiirinä on nykyisin lääni. Esityksessä ehdotetaan, että lääninoikeuksilla olisi lisäksi tehtävien asianmukaisen ja joutuisan hoitamisen turvaamiseksi yhteisiä tuomiopiirejä, joiden alueella asioita voitaisiin siirtää toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi. Länsi-Suomen, Keski-Suomen ja Pohjois-Suomen tuomiopiirit muodostuisivat kahdesta läänistä. Itä-Suomen tuomiopiiri

muodostuisi neljästä läänistä. Uudistus ei vaikuttaisi Uudenmaan lääninoikeuden eikä Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen tuomiopiireihin.

Asioiden tasapuolisesta jakamisesta yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien käsiteltäväksi vastaisi yhteisen tuomiopiirin ylituomareista se, jonka korkein hallinto-oikeus määräisi tehtävään.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Lääninoikeudet on muodostettu 1 päivästä marraskuuta 1989 lääninoikeuslain muuttamisesta annetulla lailla (242/89) itsenäisiksi ja riippumattomiksi alueellisiksi hallintotuomioistuimiksi, joilla on oma henkilöstönsä. Uudistuksen perustana olleessa hallituksen esityksessä lääninoikeuksien muodostamisesta alueellisiksi hallintotuomioistuimiksi koskevaksi lainsäädännöksi (HE 65/1988 vp) kiinnitettiin huomiota muodostettavien lääninoikeuksien toimintakykyyn. Hallituksen esityksessä pidettiin vaihtoehtona sitä, että vain asiamääriltään suurimmista lääninoikeuksista olisi muodostettu itsenäisiä tuomioistuimia muiden lääninoikeuksien tuomiopiirin koostuessa vähintään kahden läänin alueesta. Jälkimmäisen vaihtoehdon arvioitiin kuitenkin tuolloin aiheuttavan lisäkustannuksia ja hankalia henkilöstöjärjestelyjä.

Lääninoikeuslain 1 §:n mukaan lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni. Lain 2 §:n mukaan lääninoikeuden asialliseen toimival-

taan kuuluvat sen ratkaistaviksi säädetyt hallinto-oikeudelliset valitusasiat ja näissä asioissa tehdyt prosessuaaliset kantelut päätöksen poistamiseksi. Lääninoikeuden toimivaltaan kuuluu lisäksi ratkaista hallintoriita-asiat, joita ei ole säädetty muun viranomaisen ratkaistavaksi, sekä muut lääninoikeuden käsiteltäviksi säädetyt asiat.

Lääninoikeuden puheenjohtajana toimii ylituomari. Ylituomari ja lääninoikeuden jäsenenä toimivat lääninoikeudentuomarit ovat virassaan tuomarin asemassa. Hallitusmuodossa säädetty tuomarin virassapysymisoikeus koskee lääninoikeuslain 6 §:n 3 momentin mukaan myös lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja, määräajaksi nimitettäviä ylimääräisiä lääninoikeudentuomareita. Tuomarin virassapysymisoikeus koskee myös lääninoikeudensihiteereitä heidän toimiessaan lain 10 §:n 3 momentin nojalla esittelemässään asiassa lääninoikeuden jäsenenä.

1.2. Lääninoikeuksiin saapuvien asioiden määrän kehitys

Vuonna 1995 lääninoikeuksiin saapui noin

19 900 asiaa. Lääninoikeuksiin on edellisten viiden vuoden aikana (1990—1994) saapunut vuosittain keskimäärin noin 28 400 asiaa. Edellisen kymmenvuotiskauden (1980—1989) aikana saapuvien asioiden vuosikertymä oli keskimäärin noin 37 800. Sitä edellisen kymmenvuotiskauden (1970—1979) vastaava vuosikertymä oli noin 47 100 asiaa.

Lääninoikeuksiin saapuvien asioiden määrän muutos selittyy lainsäädännön muutoksilla ja yleisillä yhteiskunnallisilla kehitystekijöillä. Myös saapuvien asioiden laatu on muuttunut siten, että välitöntä verotusta koskevien asioiden osuus on vähentynyt ja sosiaaliasioiden osuus noussut. Erityisen voimakasta tämä nousu on ollut niissä lääninoikeuksissa joiden alueella vallitsee heikko työllisyystilanne. Veroasioiden määrän vähentyminen liittyy paitsi taloudellisen tilanteen seurausvaikutuksiin myös verotusmenettelyn muutoksiin. Kansalaisten oikeusturvan toteutumisen kannalta on myönteistä, että virheelliset verotuspäätökset oikaistaan entistä aikaisemmassa vaiheessa.

Lääninoikeuksien asiämääriä on jouduttu viime aikoina tarkastelemaan myös toisesta näkökulmasta, kun eräissä lääninoikeuksissa on syntynyt veroasioiden käsittelyaikoja pidentäneitä ruuhkia. Eduskunnan oikeusasiamies kiinnitti huomiota lääninoikeuksien käsittelyaikojen pidentymiseen esityksessään valtioneuvostolle 3 päivänä loka-kuuta 1994. Myös eduskunnan vastauksessa hallituksen esitykseen verotuksen muutoksenhakupäätöksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 143/1993 vp) kiinnitettiin huomiota lääninoikeuksien tilanteeseen. Eduskunta edellytti lausumassaan muun ohella, että verotuksen oikeussuojajärjestelmän uudistamiseen liittyen tarvittaessa vahvistetaan lääninoikeuksien resursseja.

Oikeusministeriön asettaman lääninoikeuksien tuottavuus- ja laatuhanke loppuraportissa (Oikeusministeriön oikeushallinto-osaston julkaisu 11.2.1994) on selvitetty lääninoikeuksien toiminnan laatu- ja kustannustekijöitä. Raportin mukaan lääninoikeuksien välillä on suuria eroavuuksia toiminnan tuottavuudessa ja taloudellisuudessa. Raportissa erojen syinä on pidetty henkilöstövoimavarojen epätasaista jakautumista ja henkilöstörakenteen vinoumia.

Lääninoikeuksien työskentelytilannetta ja työskentelyedellytyksiä on lisäksi tarkasteltu 20 päivänä joulukuuta 1994 valmistuneessa

korkeimman hallinto-oikeuden lääninoikeusmuistiossa. Muistiossa ehdotettiin ruuhkien purkamiseksi lisätövoiman palkkaamista Hämeen, Kymen, Vaasan ja Oulun lääninoikeuteen. Ehdotuksen perusteella perustettiin vuosien 1995 ja 1996 aikana määräaikaista virkoja Hämeen ja Kymen lääninoikeuteen.

1.3. Lääninoikeuksien käsittelyajat

Korkeimman hallinto-oikeuden lääninoikeusmuistiossa on esitetty lyhyen aikavälin tavoitteena, että veroasioissa saavutettaisiin selvästi alle yhden vuoden mittainen keskimääräinen käsittelyaika (8—10 kuukautta). Pitkän aikavälin tavoitteena on pyrkiä siihen, että veroasian käsittely kestäisi lääninoikeudessa keskimäärin kuusi kuukautta.

Vuonna 1995 keskimääräinen kaikkien asioiden käsittelyaika lääninoikeuksissa oli noin 10 kuukautta. Tämä keskimääräinen käsittelyaika tai sitä lyhyempi käsittelyaika vuonna toteutui yhdeksässä lääninoikeudessa, joista kuitenkin Kuopion lääninoikeudessa veroasioiden käsittelyaika on vielä 16,5 kuukautta. Ruuhkautuneessa Kymen lääninoikeudessa käsittelyaika 1995 oli veroasioissa 32,5 kuukautta ja muissa asioissa yhdeksän kuukautta. Hämeen lääninoikeudessa keskimääräinen kaikkien asioiden käsittelyaika oli 11,5 kuukautta. Lyhyin käsittelyaika oli Keski-Suomen lääninoikeudessa, Pohjois-Karjalan lääninoikeudessa ja Mikkelin lääninoikeudessa, joihin saapuu asioita vähemmän kuin muihin lääninoikeuksiin. Kahdessa ensiksi mainitussa lääninoikeudessa keskimääräinen käsittelyaika oli noin neljä kuukautta ja Mikkelin lääninoikeudessa kuusi kuukautta.

1.4. Lääninoikeuksiin saapuneiden asioiden asiaryhmäkohtainen tarkastelu

Lääninoikeuksiin vuosina 1989—1995 saapuneiden asioiden lukumääriä on tarkasteltu liitteessä 3. Lääninoikeuksista kolmeen suurimpaan eli Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääninoikeuteen saapui vuoden 1995 aikana noin 61 prosenttia kaikista jutuista ja niissä ratkaistiin vastaavasti noin 62 prosenttia kaikista asioista. Vuoden 1995 lopussa niissä oli vireillä 63 prosenttia kaikista asioista.

Lääninoikeudet ovat käsitelleet ja ratkaisseet ensimmäisenä yleisenä muutoksenhakuasteena kunnallisten toimielinten päätöksistä

tehdyt valitukset. Heinäkuun 1995 alussa voimaan tulleen kuntalain (365/95) 90 §:n mukaan lääninoikeus käsittelee valitukset kunnanhallituksen ja lautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä sekä valitukset valtuuston ja kuntayhtymän kuntalain 81 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimitelimen päätöksistä.

Verotuksen muutoksenhakujärjestelmä uudistettiin 1 päivänä joulukuuta 1994 voimaan tulleilla laeilla (693—716/94), jotka ovat vaikuttaneet lääninoikeuksien työskentelyyn ensinnäkin sen vuoksi, että liike-vaihtovero-oikeus lakkautettiin ja sen käsiteltäväksi kuuluneet asiat samoin kuin eräät tullihallinnon käsiteltäväksi aikaisemmin kuuluneet asiat siirrettiin Uudenmaan lääninoikeuteen. Liikevaihtovero-oikeuden henkilökunta siirrettiin samalla Uudenmaan lääninoikeuden palvelukseen. Valittaminen lääninoikeuden verotusta koskevista päätöksistä saatettiin samalla luvanvaraiseksi.

Verotuksen oikaisulautakuntaa koskevat säännökset lisättiin verotuslakiin (482/58) vuoden 1994 alusta voimaan tulleella verotuslain muuttamisesta annetulla lailla (963/93). Muutoksenhaussa on aina ensimmäisenä vaiheena oikaisuvaatimuksen tekeminen verotuksen oikaisulautakuntaan ennen kuin asiasta voidaan valittaa lääninoikeuteen. Oikaisumenettely koskee myös veronsaajien muutoksenhakua. Verovelvollisen tekemä oikaisuvaatimus voidaan hyväksyä verotoimistossa virkamiesoikaisuna. Verotuksen oikaisulautakunnista hylättyjä oikaisuvaatimuksia ei enää automaattisesti siirretä käsiteltäväksi lääninoikeuksissa verovalituksina, vaan asian saattaminen lääninoikeuden käsiteltäväksi edellyttää valituksen tekemistä määräajassa.

Veroasioiden suhteellinen osuus on laskeutunut selvästi tämän vuosikymmenen alusta. Vuonna 1990 veroasiat muodostivat lääninoikeuksissa noin 71 prosenttia saapuneista asioista, vuonna 1993 noin 61 prosenttia, vuonna 1994 noin 53 prosenttia ja vuonna 1995 enää noin 43 prosenttia. Veroasioiden suhteellinen osuus on vaihdellut lääninoikeuksittain.

Seuraavaksi suurimmaksi asiaryhmäksi ovat nousseet sosiaali- ja terveydenhoitoasiat. Vuonna 1990 sosiaali-asioiden osuus lääninoikeuksiin saapuneista asioista oli hiukan yli 10 prosenttia. Tämän jälkeen osuus on noussut keskimäärin noin 20 prosenttiin. Sosiaali-asioiden suhteellinen osuus vaihtelee

siten, että se on eteläisissä lääninoikeuksissa muita pienempi.

Kunnallis- ja rakennusasioiden, mukaan luettuna ympäristöterveydenhoitoasiat, osuudet ovat pysyneet ennallaan. Kummankin ryhmän osuus on noin 10 prosenttia. Rakennusasioissa esiintyy lääninoikeuskohtaista vaihtelua.

Saapuneiden asioiden vähentyminen vuodesta 1994 lähtien on ollut merkittävää. Vähennys kohdistuu erityisesti veroasioihin. Siihen ovat vaikuttaneet paitsi muutoksenhakujärjestelmän muutokset myös muutokset verotuksen aineellisissa säädöksissä. On oletettavissa, että oikaisujärjestelmässä korjautuvat erityisesti henkilöverotuksessa tapahtuneet virheet. Henkilöverotuksen toimittaminen on samalla yksinkertaistanut, koska vähennysjärjestelmää on karsittu. Verotusmenettelyssä on otettu käyttöön myös varhennettu verolippujen lähettämismenettely, joka mahdollistaa virheiden entistä nopeamman korjaamisen virkamiesoikaisuna. Oikaisujärjestelmän toimivuudesta saadut tiedot osoittavat, että verotoimistoissa eri vaiheissa suoritettavalla virkamiesoikaisulla on käytännössä olennainen merkitys virheiden korjaamisessa. Varsinaiseen lautakuntakäsittelyyn ohjautuu periaatteellisia asioita, mikä osaltaan vaikuttaa lääninoikeuksiin saapuvien veroasioiden laatuun.

1.5. Vireillä olevien hankkeiden vaikutus

Arvioitaessa verovalitusten määrän kehitystä on otettava huomioon verohallinnossa vireillä olevat suunnitelmat verotusmenettelyn yksinkertaistamisesta. Vuonna 1996 aloitetaan 12 verotoimistossa henkilöverotuksen verotusehdotuskokeilu. Kokeilussa verovelvolliset eivät enää anna veroilmoitusta, vaan heille lähetetään verohallintoon tallennettujen suoritustietojen perusteella verotusehdotus. Kokeilun ulkopuolelle jäävät tässä vaiheessa ne verovelvolliset, joilla on korkovähennyksiä. Verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/95), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996, säädetään muun ohella, että pankit velvoitetaan siirtämään korkotiedot suorasiirtona verohallintoon, mikä mahdollistaa jatkossa myös näiden verovelvollisten osalta luopumisen veroilmoitusmenettelystä. Samassa yhteydessä siirryttiin yhteisöverotuksessa järjestelmään, jossa yhteisö laskee itse veromääränsä.

Hallituksen esityksessä laiksi hallintolain-

käytöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 217/1995 vp) ehdotetaan muun ohella, että valtioneuvoston alaisen hallintoviranomaisen päätöksestä valitettaisiin jatkossa aina lääninoikeuteen, jollei muutoksenhausta olisi tästä poikkeavaa säännöstä. Ehdotus merkitsee sitä, että korkeimman hallinto-oikeuden ainoana tuomioistuinaasteena käsittelemistä asioista osa ohjautuisi käsiteltäviksi ensin lääninoikeuksissa. Muutos merkitsisi siten lääninoikeuksien työmäärän kasvua sekä käsiteltävien asioiden painottumista yleishallinnon suuntaan. Esimerkiksi lääninhallitusten toimivaltaan kuuluu lukuisa joukko eri hallinnonalojen lupa- ja valvontatehtäviä, joista muutoksenhaku ohjautuisi useimmiten lääninoikeuksiin.

Hallintolainkäyttöä koskeva lakiehdotus vaikuttaisi lääninoikeuksien työtilanteeseen myös suullisten käsittelyjen lisääntymisen vuoksi. Esityksen mukaan lääninoikeus olisi velvollinen toimittamaan suullisen käsittelyn, kun se on tarpeellista asian selvittämiseksi. Lääninoikeuden olisi pääsäännön mukaan toimitettava suullinen käsittely myös silloin, kun yksityinen asianosainen sitä pyytää.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on parantaa lääninoikeuksien edellytyksiä huolehtia tasapuolisesti kansalaisten oikeusturvasta. Nykyisin työtilanne ja käsittelyajat eri lääninoikeuksissa ovat erilaiset. Tavoitteena on parantaa lääninoikeuksien toimintaedellytyksiä niin, että hallintolainkäyttöasiat voitaisiin käsitellä kaikissa lääneissä nopeasti ja että kaikilla lääninoikeuksilla olisi samanlaiset mahdollisuudet menettelytapojensa kehittämiseen muun muassa suullisuutta lisäämällä. Esityksen avulla luodaan edellytyksiä myös lääninoikeuksien kehittämiseksi edelleen niin, että lääninoikeudet voisivat toimia yleisinä ensi asteen hallintotuomioistuimina eri asiaryhmissä nykyistä laajemmin.

Ehdotettu uudistus merkitsee lääninoikeusien toiminnan kehittämistä mahdollistamalla työtilanteen tasaaminen lääninoikeuksien kesken. Esityksen valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja. Valmistelussa ovat vaihtoehtoina olleet saapuneiden asioiden siirtäminen lailla eräistä lääninoikeuksista muihin lääninoikeuksiin, lääninoikeuksien yhdistäminen ja lääninoikeuksien yhteistyön kehittäminen muulla tavoin.

Saapuneiden asioiden siirtäminen lailla toiseen lääninoikeuteen olisi yksinkertaista toteuttaa kertaluonteisesti, mutta toistuvana menettelynä tämä sääntelyvaihtoehto ei olisi joustava. Siirtämisen kohteena voisivat olla esimerkiksi asiaryhmät tai tietynä aikana saapuneet asiat. Tällainen uudistus ei turvaisi lääninoikeuksien toiminnan yleistä kehittämistä ja asioiden käsittelyn joutuisaa hoitamista pidemmällä aikavälillä.

Toisena sääntelyvaihtoehtona valmistelussa on ollut esillä lääninoikeuksien välitön yhdistäminen joko niin, että lääninoikeuksien toiminta keskittyisi harvemmille paikkakunnille tai niin, että lääninoikeuksissa voisi olla pysyvästi tai väliaikaisesti eri paikkakunnilla toimivia jaostoja. Tässä sääntelyvaihtoehdossa voitaisiin ensi asteen hallintotuomioistuinten tuomiopiirijakoa kehittää myös siten, että tuomiopiiri- jaon pohjana ei enää olisi läänijako. Hallintotuomioistuinten lukumäärä ja tuomiopiirijako olisi tässä sääntelyvaihtoehdossa perusteellisesti selvitettävä. Ratkaisu, jossa ensi asteen hallintotuomioistuimia olisi nykyistä vähemmän ja jossa hallintotuomioistuinten toiminta keskittäisiin vain joillekin paikkakunnille, merkitsisi olennaista organisaatiomuutosta. Lääninoikeuksien nykyisen henkilöstön kannalta siirtymävaihe olisi vaativa.

Esitystä valmisteltaessa on tässä vaiheessa päädytty ratkaisuun, joka pohjautuu lääninoikeuksien yhteistoimintaan. Esityksen mukaan lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni, mutta lisäksi useilla lääninoikeuksilla on yhteinen tuomiopiiri. Lääninoikeuksien työtilanteen tasaamisen kannalta tämä on tehokkaampi ja joustavampi keino kuin asioiden siirtäminen lailla toiseen lääninoikeuteen. Tämä sääntely ei aiheuttaisi olennaista muutosta lääninoikeusorganisaatioon, joten se on käytännössä mahdollista toteuttaa kiireellisesti. Ehdotus ei merkitse sitä, että lääninoikeuksien pohjalta muodostuvien nykyistä vahvempien ensi asteen hallintotuomioistuinten tuomiopiirien tulisi tulevaisuudessakin perustaa läänijakoon.

Ehdotuksen mukaan Länsi-Suomen, Keski-Suomen ja Pohjois-Suomen tuomiopiirit muodostuisivat kahdesta läänistä. Itä-Suomen tuomiopiiri muodostuisi neljästä läänistä. Uudenmaan lääninoikeus ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuin jäisivät yhteisten tuomiopiirien ulkopuolelle.

Uudenmaan lääninoikeuteen saapui vuonna 1995 noin 6 900 asiaa ja lääninoikeudessa

ratkaistiin noin 10 400 asiaa. Uudenmaan lääninoikeus toimii jakaantuneena seitsemään jaostoon, joten työtilanteen tasaaminen on nykyisinkin mahdollista lääninoikeuden jaostojen kesken. Asioiden siirtämiseen Uudenmaan lääninoikeudesta tai Uudenmaan lääninoikeuteen ei ole välitöntä tarvetta.

Ahvenanmaan hallintotuomioistuin toimii organisatorisesti Ahvenanmaan käräjäoikeuden yhteydessä. Näillä tuomioistuimilla on osittain yhteinen henkilökunta, joten työtilannetta voidaan näiden tuomioistuinten kesken tarvittaessa tasata joustavasti.

Länsi-Suomen tuomiopiiri muodostuisi Turun ja Porin läänistä sekä Vaasan läänistä. Näiden läänien lääninoikeuksiin saapui vuonna 1995 yhteensä noin 4 200 asiaa. Keski-Suomen tuomiopiiri muodostuisi Hämeen läänistä ja Keski-Suomen läänistä, joiden lääninoikeuksiin saapui vuonna 1995 yhteensä noin 3 100 asiaa. Pohjois-Suomen tuomiopiiri muodostuisi Oulun läänistä ja Lapin läänistä, joiden lääninoikeuksiin saapui yhteensä 2 100 asiaa. Itä-Suomen tuomiopiiri muodostuisi Kymen läänistä, Mikkelin läänistä, Kuopion läänistä ja Pohjois-Karjalan läänistä. Näiden läänien lääninoikeuksiin saapui vuonna 1995 yhteensä 3 600 asiaa.

Yhteisten tuomiopiirien lähtökohtana olisivat nykyiset läänikohtaiset lääninoikeudet. Yhteisten tuomiopiirien muodostamiseen vaikuttaisi lääninoikeuksiin saapuvien asioiden määrä ja lääninoikeuksien maantieteellinen sijainti. Kun tehokkaasti toimivan lääninoikeusyksikön minimikokona voidaan laskennallisesti pitää noin 800—900 asian ratkaisemista vuosittain, uudistus merkitsisi sitä, että myös pienissä lääninoikeuksissa voitaisiin turvata asioiden vähimmäismäärä tasaamalla työtilannetta yhteiseen tuomiopiiriin kuuluvien lääninoikeuksien kesken.

Lääninoikeuksissa käsiteltävien asioiden tasapuolisesta jakamisesta yhteiseen tuomiopiiriin kuuluvien lääninoikeuksien kesken vastaisi yhteiseen tuomiopiiriin kuuluvien lääninoikeuksien ylituomareista se, jonka korkein hallinto-oikeus on määrännyt tähän tehtävään.

Ehdotus mahdollistaa lääninoikeuksien työ määrän tarkoituksenmukaisen tasaamisen joustavasti samaan yhteiseen tuomiopiiriin kuuluvien lääninoikeuksien välillä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia lääninoikeuksien perusorganisaatioon eikä siihen sisälly laajoja lainsäädännön muutoksia, joten ehdotus

voidaan toteuttaa kiireellisesti. Lääninoikeudet olisivat edelleen läänikohtaisia. Lääninoikeuksien yhteisillä tuomiopiireillä voidaan parantaa yhdenvertaisuutta lainkäyttöpalvelujen saatavuudessa ja samalla säilyttää lääninoikeuksien nykyinen alueellinen asiantunteumus.

Oikeusministeriön 6 päivänä syyskuuta 1995 asettama hallintotuomioistuintoimikunta selvittää yleisten ensi asteen hallintotuomioistuinten kehittämistä pitemmällä aikavälillä. Toimikunnan määräaika päättyy vuoden 1996 lopussa. Ehdotettu uudistus ei rajoittaisi mahdollisuuksia yleisten ensi asteen hallintotuomioistuinten järjestelmän jatkokehittämiseen sen jälkeen kun tarkoituksenmukainen tuomiopiirijako ja muut ensi asteen hallintotuomioistuinten organisaation uudistamiseen liittyvät kysymykset on selvitetty. Kiireellisesti toteutettavaksi ehdotettu uudistus loisi perustan yleisten ensi asteen hallintotuomioistuinten uudistustyön jatkamiselle ja hallintotuomioistuinten vahvistamiselle.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia taloudellisia vaikutuksia. Esitys luo edellytykset huolehtia asioiden joutuisasta käsittelystä ja voi tästä syystä mahdollistaa joitakin säästöjä. Esityksen johdosta ei aiheudu tarvetta uusien virkojen perustamiseen. Esitys ei estä virkajärjestelyjä lääninoikeuksien sisällä tai eri lääninoikeuksien välillä. Täytetyn viran siirtäminen lääninoikeudesta toiseen edellyttää aina asianomaisen virkamiehen suostumusta.

Yhteisen tuomiopiirin sisällä asioita voitaisiin siirtää lääninoikeudesta toiseen. Tämä mahdollistaisi nykyisen henkilöstön tehokkaan käyttämisen. Säättämällä lääninoikeuksille yhteisiä tuomiopiirejä parannetaan mahdollisuuksia tasata työmääriä eri lääninoikeuksien välillä. Samalla esitys mahdollistaa sen, että lääninoikeuksien henkilöstö voi jatkaa nykyisissä tehtävissään nykyisillä paikkakunnilla. Lääninoikeuksissa on vuonna 1996 yhteensä 401 virkaa, joista 11 ylituomaria, 112 lääninoikeudentuomaria, 134 lääninoikeudensihteeriä ja 145 toimistohenkilöstöön kuuluvaa. Lisäksi Kymen ja Hämeen lääninoikeuksissa on yhteensä 10 määräaikaista virkaa vireillä olevien asioiden määrän vähentämiseksi. Pidemmällä ajanjaksoilla arvioituna lääninoikeuksien lukumäärä ja henkilöstötarve riippuu tulevina vuosina

saapuvien asioiden määrästä.

Yhteiset tuomiopiirit luovat paremmat edellytykset huolehtia tasapuolisesti kansalaisten oikeusturvasta. Esitys vaikuttaisi erityisesti pienten lääninoikeuksien toimintaan. Suhteellisen vähäinen saapuvien asioiden määrän kasvu tai tilapäinenkin käytettävissä olevan henkilöstön määrän vähentyminen aiheuttaa niissä nykyisin helposti tilanteen, jossa lääninoikeuden henkilöresurssit eivät riitä asioiden joutuisaan käsittelemiseen. Päinvastaisessa tilanteessa resursseja voi jäädä käyttämättä.

Yhteiset tuomiopiirit mahdollistavat myös hyvän palvelutason muuttuvissa olosuhteissa. Esitys luo mahdollisuuden lyhyempiin keskimääräisiin käsittelyaikoihin, mikä puolestaan parantaa kansalaisten oikeusturvaa. Lääninoikeuksien säilyminen turvaa sen, että nykyinen paikallisasiantuntemus säilyy lääninoikeuden päätöksenteossa.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu oikeusministeriön asettaman hallintotuomioistuintoimikunnan välimietintöön ja siitä saatuihin lausuntoihin. Ehdotuksesta saatiin lausunto valtiovarainministeriöltä, verohallitukselta, sosiaali- ja

terveysministeriöltä, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, lääninoikeuksilta, vesiylioikeudelta, vesioikeuksilta, lääninhallituksilta, Suomen Kuntaliitolta, Lääninoikeustuomariry:ltä, Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry:ltä ja Läänin hallinnon ja väestökirjapidon henkilökuntaliitto LVL ry:ltä. Lausunnoissa toimikunnan ehdotusta on yleisesti kannatettu ja toivottu sen toteutuvan mahdollisimman pian. Lapin lääninoikeus on kuitenkin lausunnossaan pitänyt asiaa periaatekysymyksenä niin tärkeänä, ettei sitä ole toteutettava hätiköiden osittaisuudistuksen kautta. Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota lääninoikeuden ylituomarin ja yhteisen tuomiopiirin ylituomarin väliseen toimivaltajakoon, asian siirtämisestä tehtäviin ilmoitukseen asianosaisille ja valituksenalaisen päätöksen tehneelle viranomaiselle sekä hallintoriita-asioiden oikeuspaikkaa koskeva sääntelyn tarkentamiseen. Vaasan lääninhallitus ja Vaasan lääninoikeus ovat molemmat katsooneet, ettei Vaasan läänin osalta tuomiopiirin laajentamisella saavuteta väliraportissa asetettuja tavoitteita. Molemmat esittävät, ettei muutosta toteutettaisi Vaasan läänin osalta. Jatkovalmistelussa on annetut lausunnot mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 2 momentissa säädetään nykyisin, että lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni. Momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä lääninoikeuden tuomiopiiristä ja lääninoikeuksien yhteisestä tuomiopiiristä säädetäisiin ehdotuksen mukaan uudessa 1 a §:ssä.

1 a §. Pykälän 1 momentiksi siirrettäisiin nykyinen 1 §:n 2 momentin säännös siitä, että lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin lääninoikeuksien yhteisistä tuomiopiireistä. Lääninoikeuksien yhteinen tuomiopiiri tarkoittaisi sitä, että yhteisen tuomiopiirin alueella asioita voidaan lääninoikeuksien tehtävien asianmukaisen ja joutuisan hoitamisen turvaamiseksi siirtää toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi. Uudenmaan lääninoikeus jäisi yhteisten tuomiopiirin ulkopuolelle. Uudistus ei koskisi myöskään Ahvenanmaan hal-

lintotuomioistuinta, josta säädetään erikseen Ahvenanmaan hallintotuomioistuimesta annetussa laissa (547/94).

Lääninoikeuksien yhteisiä tuomiopiirejä olisi neljä. Turun ja Porin lääni sekä Vaasan lääni muodostaisivat Länsi-Suomen tuomiopiirin. Hämeen lääni ja Keski-Suomen lääni muodostaisivat Keski-Suomen tuomiopiirin. Kymen lääni, Mikkelin lääni, Kuopion lääni ja Pohjois-Karjalan lääni muodostaisivat Itä-Suomen tuomiopiirin. Oulun lääni ja Lapin lääni muodostaisivat Pohjois-Suomen tuomiopiirin.

Asioiden käsittelyn jakaantuminen yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien kesken ei ilmenisi laista, vaan asioiden tasapuolisesta jakamisesta lääninoikeuksien kesken vastaisi ehdotuksen 8 §:n 3 momentin mukaan yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien ylituomareista se, jonka korkein hallinto-oikeus määräisi tähän tehtävään.

Yhteisestä tuomiopiiristä huolimatta jokai-

sella lääninoikeudella olisi varsinaisena tuomiopiirinään lääni niin kuin nykyisin. Tuomiopiiri mainitaan esimerkiksi lääninoikeuslain 3 §:n 1 momentissa, jonka mukaan hallintoriita-asia käsitellään siinä lääninoikeudessa, jonka tuomiopiirissä sillä asianosaisella, johon tehty vaatimus kohdistuu, on kotipaikka. Saman pykälän 2 momentin mukaan asia saadaan eräissä tapauksissa panna vireille myös siinä lääninoikeudessa, jonka tuomiopiirissä on hakijan kotipaikka. Lääninoikeuslain 3 §:ssä ja vastaavissa muussa lainsäädännössä olevissa säännöksissä mainitulla tuomiopiirillä tarkoitettaisiin edelleen lääninoikeuden varsinaista tuomiopiiriä eli lääniä. Hallintoriita-asiat voitaisiin siirtää yhteisen tuomiopiirin toiseen lääninoikeuteen samalla tavalla kuin muut asiat.

Muutamissa asiaryhmissä muutoksenhaku on keskitetty yhteen lääninoikeuteen. Esimerkiksi poronhoitolain (848/90) soveltamista koskevista asioista valitus tehdään poronhoitolain 45 §:n mukaan Lapin lääninoikeuteen. Koska tällaisten erityissäännösten tarkoituksena on nimenomaan valitusten käsittelyn keskittäminen tiettyyn lääninoikeuteen, ei näiden asiaryhmien siirtäminen yhteisen tuomiopiirin sisällä toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi olisi asianmukaista. Tästä syystä pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että asioita ei tällaisessa tilanteessa voitaisi siirtää.

Käytännössä asianmukaista ei olisi myöskään siirtää asiaryhmiä, joiden ratkaisemisessa paikallistuntemuksella on olennaista merkitystä tai joissa on jokin vastaava syy asiaryhmän siirtämättä jättämiselle.

Uudistus ei vaikuttaisi valitusosoitusten laatimiseen. Muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n mukaan valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen. Uudistus ei vaikuttaisi siihen, mitä lääninoikeuksista pidetään oikeana valitusviranomaisena.

Muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 10 §:n mukaan valituskirja on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle. Valituksen jättäminen valitusajan kuluessa toiseen lääninoikeuteen merkitsee valitusajan ylittämistä, jollei valitusta viran puolesta toimiteta valitusajan kuluessa asianomaiseen lääninoikeuteen. Uudistus ei vaikuttaisi siihen, mihin lääninoikeuteen valitus on valitusajassa toimitettava.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin asian siirrosta ilmoittamisesta. Asian siirtämisestä

käsiteltäväksi toisessa yhteisen tuomiopiirin lääninoikeudessa ilmoitettaisiin valittajalle ja muille asianosaisille joko välittömästi valituksen saapumisen jälkeen tai siinä yhteydessä, kun asianosaisia kuullaan valituksen käsittelyn yhteydessä. Myös muun viireiltulle asian kuin valitusasian siirrosta ilmoitettaisiin asian vireillepanijalle. Lääninoikeuden harkinnan mukaan siirrosta ilmoitettaisiin myös sille viranomaiselle, jonka päätöksestä on valitettu. Tällainen ilmoitus olisi asianmukaista tehdä aina, kun mainitulla viranomaisella on velvollisuus toimia asiassa olematta kuitenkaan varsinainen asianosainen.

8 §. Pykälän 1 momentissa säädetään nykyisin yleisesti tehtävistä, joista lääninoikeuden ylituomari on vastuussa. Hän vastaa lääninoikeuden tehtävien asianmukaisesta ja joutuisasta hoitamisesta sekä lääninoikeuden toiminnan kehittamisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan lääninoikeuksien yhteisessä tuomiopiirissä vastaisi asioiden tasapuolisesta jakamisesta lääninoikeuksien käsiteltäväksi se ylituomareista, jonka korkein hallinto-oikeus määräisi tähän tehtävään. Korkein hallinto-oikeus voisi määrätä asioiden jakamisesta vastuussa olevalle ylituomarille myös sijaisen.

Ehdotetussa momentissa mainitaan vastuu asioiden tasapuolisesta jakamisesta. Asioiden tasapuoliseen jakamiseen sisältyisi se, että asioiden jakamisessa turvattaisiin kaikkien lääninoikeuksien toiminta yleisinä hallintotuomioistuimina. Asioiden jakamisessa olisi siten vältettävä eri asiaryhmien keskittämistä tiettyihin lääninoikeuksiin.

Asioiden jakamiseen liittyvät kysymykset ovat yhteisen tuomiopiirin hallintoa koskevia asioita, jotka esitykseen liittyvän lääninoikeusasetuksen muuttamista koskevan luonnoksen 12 a §:n 1 momentin mukaan valmisteltaisiin lääninoikeuksien yhteisessä johtoryhmässä. Asioiden tasapuolisesta jakamisesta yhteisessä tuomiopiirissä vastaava ylituomari päättäisi asioiden jakamisesta yhteisessä johtoryhmässä käydyn keskustelun pohjalta.

Asetusluonnoksen mukaan yhteiseen johtoryhmään kuuluisivat yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien ylituomarit ja hallintopäälliköt. Johtoryhmään voisi kuulua myös muita sen mukaan kuin lääninoikeuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu ylituomari niin määrää. Yhteisen johtoryhmän kokoonpano on

tarkoituksenmukaista pitää mahdollisimman suppeana, koska tässä vaiheessa on kyse lähinnä asioiden tasapuolisesta jakamisesta yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien kesken.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lääninoikeuslain 32 §:n mukaan tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella. Lääninoikeusasetuksessa säädetään nykyisin tarkemmin muun muassa kokoonpanosta, lääninoikeuden hallintoa koskevien asioiden käsittelystä ja henkilöstön tehtävistä.

Lääninoikeusasetukseen lisättäisiin säännökset yhteisen tuomiopiirin johtoryhmästä. Asetuksessa säädettäisiin myös lääninoikeuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettun yli-tuomarin tehtävistä.

3. Voimaantulo

Lääninoikeuksien työtilanne on nykyisin

erilainen eri lääninoikeuksissa. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että käsittelyajat eri lääninoikeuksissa vaihtelevat. Muutamissa lääninoikeuksissa asioiden käsittely on ruuhkaantunut, mutta eräissä lääninoikeuksissa saapuvien asioiden määrä on pienempi kuin tehokkaasti toimivan lääninoikeusyksikön edellyttämä asioiden minimimäärä.

Lääninoikeuksien tehtävien asianmukaisen ja joutuisan hoitamisen turvaamiseksi ehdotus tulisi toteuttaa kiireellisesti. Ehdotettu uudistus ei aiheuta muutoksia lääninoikeuksien perusorganisaatioon eikä siihen sisälly laajoja lainsäädännön muutoksia. Näiden syiden vuoksi ehdotetaan, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Ehdotuksessa ei ole erityistä siirtymäsäännöstä. Uusia säännöksiä voitaisiin soveltaa myös ennen lain voimaantuloa saapuneiden asioiden käsittelyssä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lääninoikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun lääninoikeuslain (1021/74) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa (242/89), sekä

lisätään lakiin uusi 1 a § ja 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 a §

Lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni.

Lisäksi seuraavilla lääninoikeuksilla on yhteinen tuomiopiiri, jonka alueella asioita voidaan lääninoikeuksien tehtävien asianmukaisen ja joutuisan hoitamisen turvaamiseksi siirtää toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi:

1) Turun ja Porin lääninoikeudella sekä Vaasan lääninoikeudella Turun ja Porin lääni sekä Vaasan lääni (*Länsi-Suomen tuomiopiiri*);

2) Hämeen lääninoikeudella ja Keski-Suomen lääninoikeudella Hämeen lääni ja Kes-

ki-Suomen lääni (*Keski-Suomen tuomiopiiri*);

3) Kymen lääninoikeudella, Mikkelin lääninoikeudella, Kuopion lääninoikeudella ja Pohjois-Karjalan lääninoikeudella Kymen lääni, Mikkelin lääni, Kuopion lääni ja Pohjois-Karjalan lääni (*Itä-Suomen tuomiopiiri*); sekä

4) Oulun lääninoikeudella ja Lapin lääninoikeudella Oulun lääni ja Lapin lääni (*Pohjois-Suomen tuomiopiiri*).

Toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi ei kuitenkaan voida siirtää asioita, jotka on

säädetty tietyn lääninoikeuden käsiteltäviksi. Siirrosta on ilmoitettava asian vireillepanijalle ja muille asianosaisille sekä lääninoikeuden harkinnan mukaan sille viranomaiselle, jonka päätöksestä on valitettu.

vastaa asioiden tasapuolisesta jakamisesta lääninoikeuksien käsiteltäviksi se lääninoikeuden ylituomari, jonka korkein hallinto-oikeus määrää tähän tehtävään.

8 §

Lääninoikeuksien yhteisessä tuomiopiirissä

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

Laki

lääninoikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun lääninoikeuslain (1021/74) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa (242/89), sekä lisätään lakiin uusi 1 a § ja 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetussa laissa, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni.

2 mom. kumotaan)

1 a §

Lääninoikeuden tuomiopiirinä on lääni.

Lisäksi seuraavilla lääninoikeuksilla on yhteinen tuomiopiiri jonka alueella asioita voidaan lääninoikeuksien tehtävien asianmukaisen ja joutuisan hoitamisen turvaamiseksi siirtää toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi:

1) Turun ja Porin lääninoikeudella sekä Vaasan lääninoikeudella Turun ja Porin lääni sekä Vaasan lääni (Länsi-Suomen tuomiopiiri);

2) Hämeen lääninoikeudella ja Keski-Suomen lääninoikeudella Hämeen lääni ja Keski-Suomen lääni (Keski-Suomen tuomiopiiri);

3) Kymen lääninoikeudella, Mikkelin lääninoikeudella, Kuopion lääninoikeudella ja Pohjois-Karjalan lääninoikeudella Kymen lääni, Mikkelin lääni, Kuopion lääni ja Pohjois-Karjalan lääni (Itä-Suomen tuomiopiiri); sekä

4) Oulun lääninoikeudella ja Lapin lääninoikeudella Oulun lääni ja Lapin lääni (Pohjois-Suomen tuomiopiiri).

Toisen lääninoikeuden käsiteltäväksi ei kuitenkaan voida siirtää asioita, jotka on säädetty tietyn lääninoikeuden käsiteltäväksi. Siirrosta on ilmoitettava asian vireillepanijalle ja muille asianosaisille sekä lääninoikeuden harkinnan mukaan sille viranomaiselle, jonka päätöksestä on valitettu.

8 §

Lääninoikeuksien yhteisessä tuomiopiirissä vastaa asioiden tasapuolisesta jakamisesta lääninoikeuksien käsiteltäviksi se lääninoikeuden ylituomari, jonka korkein hallinto-oikeus määrää tähän tehtävään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .*

Asetus

lääninoikeusasetuksen muuttamisesta

Oikeusministerin esittelystä
lisätään 2 päivänä kesäkuuta 1989 annettuun lääninoikeusasetukseen (522/89) uusi 12 a ja 14 a § seuraavasti:

12 a §

Lääninoikeuksien yhteisen tuomiopiirin johtoryhmä valmistelee yhteisen tuomiopiirin hallintoa koskevat asiat.

Yhteisen tuomiopiirin johtoryhmän muodostavat lääninoikeuksien ylituomarit ja hallintopäällikkönä toimivat virkamiehet, jos sellaiset on määrätty. Johtoryhmään voi kuulua myös muuta lääninoikeuden henkilöstöä sen mukaan kuin lääninoikeuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu lääninoikeuden ylituomari määrää.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii lääninoikeuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu lääninoikeuden ylituomari. Puheenjohtaja

määrää, mitkä asiat käsitellään yhteisen tuomiopiirin johtoryhmässä.

14 a §

Lääninoikeuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitetun lääninoikeuden ylituomarin tehtävänä on sen lisäksi, mitä muutoin on säädetty tai määrätty, vahvistaa yhteisen tuomiopiirin lääninoikeuksien työmäärien perusteet siten, että tehtävät jakaantuvat tasaisesti yhteisen tuomiopiirien lääninoikeuksien kesken ja että asiat voidaan ratkaista joutuisasti.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Saapuneet, ratkaistut ja siirtyneet asiat lääninoikeuksissa vuosina 1989-1995

	Saapuneet	Ratkaistut	Siirtyneet
1989	29 226	29 844	25 106
1990	27 398	28 523	23 981
1991	26 183	28 247	21 970
1992	30 709	29 526	23 160
1993	32 159	29 603	25 720
1994	25 437	30 042	20 892
1995	19 852	28 561	12 047

Lääninoikeuksiin vuonna 1995 saapuneet asiat

	Saapuneet	Suhteellinen osuus
Uudenmaan LO	6895	34,7 %
Turun ja Porin LO	2891	14,6 %
Hämeen LO	2309	11,6 %
Vaasan LO	1367	6,9 %
Oulun LO	1295	6,5 %
Kuopion LO	1233	6,2 %
Mikkelin LO	860	4,3 %
Kymen LO	847	4,3 %
Lapin LO	753	3,8 %
Keski-Suomen LO	749	3,8 %
Pohjois-Karjalan LO	653	3,3 %

Tämän tarkastelun ulkopuolelle jäävään Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen saapui vuoden 1995 aikana yhteensä 142 asiaa.

Verovalitusten suhteellinen osuus lääninoikeuksiin 1990-1995 saapuneista asioista

	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Uudenmaan LO	72 %	62 %	63 %	64 %	58 %	51 %
Turun ja Porin LO	74 %	65 %	67 %	65 %	62 %	49 %
Hämeen LO	77 %	71 %	68 %	62 %	54 %	41 %
Vaasan LO	69 %	58 %	62 %	58 %	59 %	39 %
Oulun LO	66 %	53 %	59 %	49 %	56 %	44 %
Kuopion LO	71 %	58 %	67 %	62 %	53 %	29 %
Kymen LO	72 %	59 %	65 %	59 %	49 %	41 %
Lapin LO	66 %	58 %	66 %	64 %	55 %	44 %
Mikkelin LO	67 %	58 %	61 %	54 %	45 %	21 %
Keski-Suomen LO	63 %	62 %	55 %	48 %	42 %	27 %
Pohjois-Karjalan LO	66 %	58 %	59 %	55 %	54 %	35 %
Kaikki lääninoikeudet	71 %	62 %	64 %	61 %	53 %	43 %

**YHTEISTEN TUOMIOPIIRIEN TYÖTILANNE VUONNA 1996
SYKSYLLÄ 1995 TULOSNEUVOTTELUISSA TEHTYJEN ARVIOIDEN POHJALTA**

Tuomiopiiri:	Siirtyvät asiat 1995/96	Saapuvat asiat -96 (arvio)	Ratkaistut asiat -96 (arvio)	Siirtyvät asiat 1996/97 (arvio)	Virat
Uudenmaan lääninoikeus	4 100	7 500	9 100	2 500	135
Länsi-Suomen tuomiopiiri	2 500	4 600	5 800	1 300	87
Turun ja Porin lääninoikeus	1 650	3 000	3 700	850	54
Vaasan lääninoikeus	850	1 600	2 100	500	33
Keski-Suomen tuomiopiiri	2 100	3 250	4 250	1 100	62
Hämeen lääninoikeus	1 900	2 300	3 300	800	44*
Keski-Suomen lääninoikeus	200	950	950	200	18
Pohjois-Suomen tuomiopiiri	800	2 200	2 600	400	48
Oulun lääninoikeus	500	1 400	1 650	200	31
Lapin lääninoikeus	300	800	950	150	17
Itä-Suomen tuomiopiiri	2 520	3 580	4 850	1 250	69
Kymen lääninoikeus	1 350	880	1 950	300	19*
Mikkelin lääninoikeus	300	800	800	200	15
Kuopion lääninoikeus	750	1 200	1 400	650	21
Pohjois-Karjalan lääninoikeus	120	700	700	80	14

* Lisäksi vuonna 1996 Hämeen lääninoikeudessa on kolme ja Kymen lääninoikeudessa seitsemän määräaikaista virkaa.